

Відповіді на запитання читачів підготувала
Н.В. Венцель, викладач кафедри
суспільно-гуманітарних дисциплін
КЗ «Житомирський ОШПО» ЖОР

1. Питання: Чи поширюється доплата за педагогічне звання «Старший учитель» або «Учитель-методист» на години педагогічного навантаження вчителя, який веде (викладає) декілька предметів (дисциплін)?

Відповідно до пункту 5.1. Типового положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 06.10.2010 № 930, за результатами атестації педагогічним працівникам, які досягли високих показників у роботі, присвоюються педагогічні звання, в тому числі «Учитель-методист», «старший учитель».

Педагогічні звання присвоюється педагогічним працівникам відповідно до посади, яку вони займають згідно з Переліком посад педагогічних працівників, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 14.06.2001 № 963. Звання «Учитель-методист», «Старший учитель» присвоюються незалежно від обсягу його навчальних годин, кількості предметів, які він викладає, та ін.

Відповідно до п. 5 Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 15.04.1993 № 102, присвоєні звання дають право на підвищення ставок і посадових окладів з дня присвоєння. За звання «Учитель-методист», відповідно до переліку посад, ставки заробітної плати і посадові оклади підвищуються на 15 %, за звання «Старший учитель» – на 10 % (п. 24 Інструкції).

Відповідно до абз.1 п. 63 Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти оплата праці педагогічних працівників провадиться, виходячи із встановлених ставок заробітної плати і посадових окладів з урахуванням підвищень, фактичного обсягу педагогічної роботи, доплат і надбавок.

Доплата за педагогічне звання «Старший учитель» або «Учитель-методист» поширюється на всі години педагогічного навантаження вчителя, який веде (викладає) декілька предметів (дисциплін), незалежно від їх кількості.

Водночас, відповідно до п. 3.25 Типового положення про атестацію педагогічних працівників, невід'ємною умовою

поширення кваліфікаційної категорії, від якої залежить педагогічне звання учителя, на донавантажені предмети є підвищення кваліфікації з предметів інваріантної складової змісту загальної середньої освіти. При цьому умови щодо обов'язковості підвищення кваліфікації з предметів варіативної складової чинним законодавством не передбачено.

2. Питання: Чи можна зменшити обсяг педагогічного навантаження вчителя?

Відповідно до п.1 ч. 3 ст. 24 Закону України «Про повну загальну середню освіту» норма педагогічного навантаження на одну тарифну ставку становить 18 навчальних годин на тиждень. Водночас відповідно до ч. 5 ст. 24 закону педагогічне навантаження педагогічного працівника обсягом менше зазначеної норми (18 годин) встановлюється за його письмовою згодою. Тому доцільно в кінці кожного навчального року ознайомити з обсягом попереднього педагогічного навантаження та отримати згоду на його неповний обсяг від педагогічних працівників закладів освіти.

Трапляються випадки, коли у закладі освіти зменшується загальна кількість годин педагогічного навантаження, а педпрацівник не надає письмової згоди на його зменшення. У таких випадках керівник закладу освіти повинен внести зміни до штатного розпису та до чисельності педагогічних працівників закладу і провести звільнення відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 40 Кодексу законів про працю України, дотримуючись вимог ст. 42 Кодексу.

У разі, якщо у закладі освіти не зменшується загальна кількість обсягу педагогічного навантаження, а педагогічний працівник не надав письмової згоди працювати на неповну ставку (18 годин), керівник не має права самостійно встановити вчителю обсяг педагогічного навантаження менше визначеної законодавством норми. При цьому хоча педагогічний працівник і має право звернутися до керівника закладу освіти з вимогою забезпечити йому повне педагогічне навантаження, на законодавчому рівні такого обов'язку для керівника закладу освіти не передбачено. Зауважимо, що неодноразово на рівні ЦК профспілки працівників освіти і науки України та Служби освітнього омбудсмена порушувалося питання щодо врегулювання забезпечення педагогічного навантаження, проте на сьогодні чинним освітнім законодавством не визначено процедури погодження педагогічним працівником неповного навантаження.